

LETNA NAROČNINA ILUSTR. GLASNIKA KRON 8[—], ZA DIJAKE KRON 6[—]; POSAMEZNE ŠTEVILKE 20 VINARJEV :: LETNA NAROČNINA ZA NEMČIJO KRON 10[—], ZA DRUGE DRŽAVE IN AMERIKO KRON 13[—]

SLIKE IN DOPISI SE POŠILJAJO NA UREDNIŠTVO ILUSTRIRANEGA GLASNIKA, KATOLIŠKA TISKARNA. ::: NAROČNINA, REKLAMACIJE IN INSERTI NA UPRAVNIŠTVO LISTA, KATOLIŠKA TISKARNA V LJUBLJANI

LETNIK 2. * 20. JANUARJA 1916 - IZHAJA VSAK ČETRTEK * ŠTEV. 21

V ozadju slike se določno vidijo obrisi mogočne črnogorske gore

LOVČEN

ki štrli s svojim vrhom 1759 metrov visoko nad morsko gladino. Vsled izborne lege je služil Črnogorcem v vojne svrhe kot močna gorska trdnjava, ki so jo osobito zadnja leta še posebno utrdili. Naše hrabre čete so to trdnovratno postojanko tekom treh dni po ljutem boju zavzele. - Na Lovčenu vihra avstrijska zastava.

Perast v Boki Kotorski, odkoder je naša mornarica uspešno obstreljevala pozicije na Lovčenu, ter tako pripomogla k zavzetju istega.

Naše vojno brodogradnje. ☉ Proti Črnigori. ☉ Med Belgradom in Zemunom. ☉ Božičnica. Ambulantni mlin. ☉ Padli. ☉ Grški in Rumunski ministri. ☉ Ententni vojaki - itd.

Giacopone da Todi.

M. Herbert.

(Dalje.)

Giacopone pa stopi k njej, smejoč jo prime za ledene roke, rekoč: »Ne vznemirjaj se, Vanna, in bodi zadovoljna. Takih stvari ne smeš preostro soditi. Ne brigaj se zato, kar se tiče samo mene. Bodi pametna! Pozabi na to, kar veš, tedaj ostanem miren. Samo tebe ljubim, ti si mi vladarica in družica, ti edina izvoljenka

misli na to. Rajši se zopet smehljaj, ker te ne morem videti žalostne. To škoduje tudi tvoji lepoti. Žalostni obrazi so mi bili vedno zoperni prav, kakor pusto vreme. Vesela bodi, in jaz te bom imel vedno rad.«

Poljubil je njene mrzle ustnice in uravnal cvetke na njenih prsih, kakor da se ni nič zgodilo, prav kakor da je to pripraven hip za igračkanje. Tudi beseda je donela bolj nalahko, vendar pa se je še pokazala včasih divjost v njegovih očeh, zdelo se je, kakor bi se bal, da ne izgubi

svojega samozatajevanja.

Vanna pa je na mignila na Moniko, rekoč: »V njej si mene onečastil. En človek je za vse ljudi, ena žena za vse žene. Kar drugim storiš, Giacopone, to meni storiš. Tako sveto mi je tvoje bitje, da čutim vsa tvoja dela, kakor bi prihajala iz moje duše. Iz tega lahko spoznaš, koliko za te trpim.« Giacopone se je skoro malo dolgočasil ob teh besedah, iz njenih be-

sed mu je donela samo strast ljubezni, zato jo je obsipaval s poljubi. Nato pa je razburjen hitro zapustil dvorano trdih, bob-

nečih korakov, kakor človek, ki si je svest, da ima vedno le on prav.

Vanna pase je še vedno povpraševala: Je li bil tisti odurni, brezsrčni glas, ki se je drl nad Moniko, res njegov glas? Oni glas, ki je kakor topel vosek legel na njeno dušo, jo obdajal z najnežnejšimi imeni, ni li bil ob njej kakor pesem v trenutkih radosti in sreče?

Ta mož, mož njene ljubezni in skrbi, gospodar njene usode vsled njene ljubezni do nje — ima tedaj dve naravi: eno krotko, ljubeznivo, drugo trdo in divjo, eno skrbno, nežno, darujočo se, drugo kruto, neizprosno, uničujočo. To jo je bolelo. Ali se ne skriva v tem dejstvu vse polno groznih možnosti? Ali ni to za njo nevarnost za čas in za večnost?

Dà, in ali ni bil njegov greh, ki se ga skoro ni zavedal, težak dovolj, da pravzaprav zahteva zadostovati zanj celo življenje. In kakor je bila njegova domovina njena domovina, kakor je bil njegov Bog njen Bog, tako se ji je zdela njegova krivda tudi njena krivda. Tako je mislila Vanna.

Tedaj so se visoko dvigali v Italiji valovi velikega krščanskega prenovljenja, ki je z njim Ubogi iz Asiza oblagodaril svojo domovino. In srce mlade Vanne so tudi vedli s seboj ti valovi; v svojem nežnem čuvstvovanju si je prilastila živo misel za pravičnost, kakor jo je učil ta svetnik. Duša se ji je tresla ob misli, da Giacopone ni mislil na greh, in da brez spoznanja živi v grehu. Bil je toliko prevzet, nečimern, trdovraten, sam vase zaverovan, da ni mogel spoznati svoje pokvarjenosti. Samozavest njegova ga je obdajala kakor plašč, varen pred ognjem. On je bil še vedno prevzetni, mladi, pravdni doktor, ki je v Bologni s sinovi grofov in knezov iz Florence, Rima in Sicilije razsipal s polnimi rokami očetovo dedščino, niti poizkusil še ni, kaj se pravi premagovati samega sebe. Vanna je v strahu in

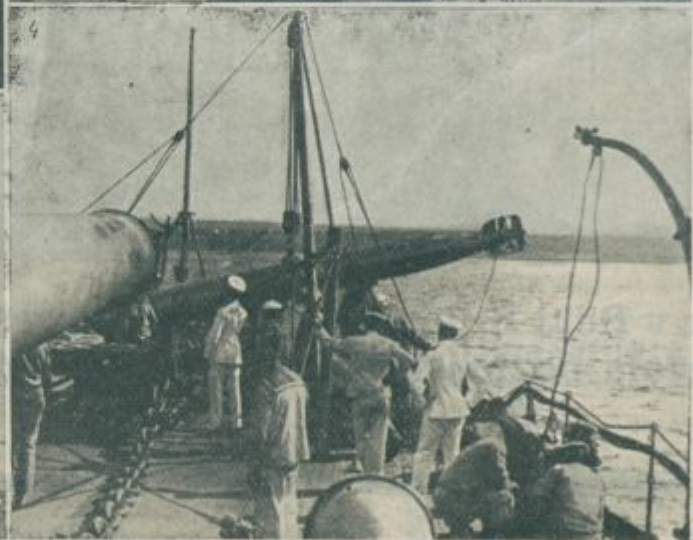
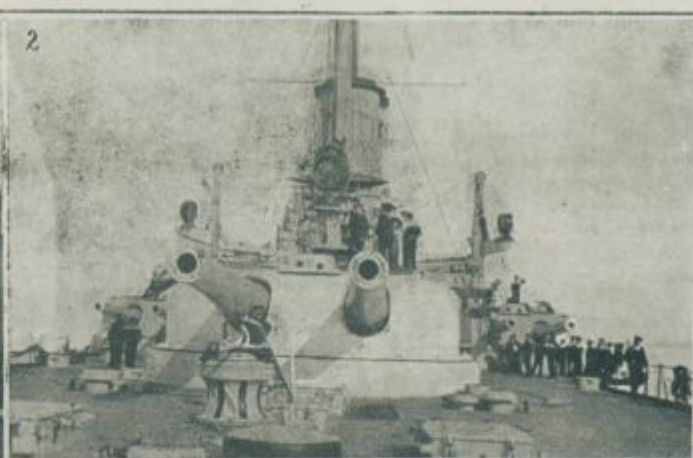
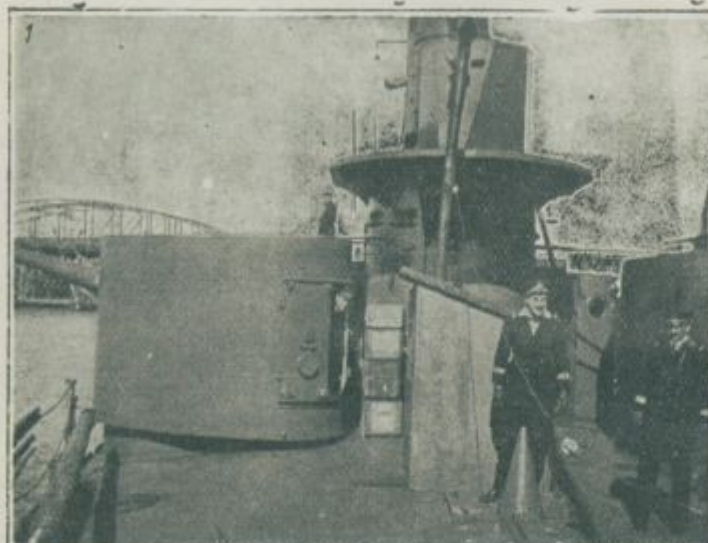
trepetu o vsem tem razmišljala, vse ji je bilo naenkrat jasno, in to ji je trlo srce. Ni ga poznala pota, ki bi preko nečimernosti in upornosti vodil do človeških src. Njena beseda bi onemela brez uspeha ob donenju njegovih besedi, ki hočejo, da ima edino on vedno prav. Občudoval jo je, obožaval, ljubil — kako bo sedaj prenašal njeno vzdramljenje, ki ji je prevzelo vso dušo. To jo bo stalo njegovo ljubezen; ustrašila se je ob tej misli, da ji je skoro zastalo srce. Nobene moči več ne bo imela nad njim; ah, da bi ga bila spomnila samo z eno besedo, da bi mu bila izdala samo z enim pogledom, kaj je mislila.

Giacoponijeva mlada žena je še vedno klečala zapuščena, izgubljena, brez sveta in brez pomoči. Tedaj pa se je zunaj stolnice oglasila tuja pesem. Bili so moški

Pehota in topništvo naše vojske napade črnogorske pozicije.

mojega srca. Na bitja, kakor je Monika, ti niti misliti ni treba. To je blago po ceni. Pride in izgine, ljubijo jih in pozabijo. Ne

Naše vojno brodovje: 1. Monitor »Bodrog«. — 2. Na krovu bojne ladje »Zrinyi«. — 3. Signalni oddelek našega pomorskega bataljona ob Adriji. — 4. Pripravljanje torpednega izstrelka na bojni ladji.

glasovi, in čuli, so se kakor vihar na molitev. Vrata stolnice se odpró, rdeča luč v vetru plapolajočih bakelj se je vila kakor kača čez prag v cerkev. Ob bliskajoči svetlobi bakelj so naenkrat oživele slike iz mozaika na cerkvenih stenah. Sedaj se je zasvetila svetniška glava, tam iz kota se je dvignila roka apostolova, in zopet se je zablesketalo iz teme jagnje, ki je počivalo na knjigi s sedmerimi pečati.

Cela vrsta menihov s kapucami čez glavo in s spokorno vrvico iz bele konoplje okoli pasu je prišla z bakljami v cerkev. Prišli so od daleč po kamenitih potih, in njih bose noge so kazale sledi od krvi. Žalna pesem je napolnila stolnico. To so bili kužni bratje, sinovi sv. Frančiška, ki so romali preko Italije, ki je bila otrovana po vojskah, morijah in po velikem umiranju. Vzpodbujali so ljudi k pokori in jim klicali v spomin duhovna sredstva za to: uboštvo, devišstvo, usmiljenje.

Ti potujoči vitezi božje ljubezni, ti vagabundi sočutja, so bili povsod dobrodošli. Stregli so na kugi obolelim, tolažili so jih, na smrt pripravljali, in mrtve pokopavali. Samega sebe so vsega pokopali,

da so ostali v ljubezni do Boga in do bližnjega živi.

Vanna je nemo gledala te bradate moše suhih postav, bledih, poduhovljenih, semtertja tudi divjih obrazov. Visok mož jih je vodil, ki je obenem z vabljenim glasom prepeval kot pevovodja pesmi, ki so napolnjevale stolnico kakor morski valovi.

Pesem pa se je glasila:

Sveti, večni, vsemogočni, pravični, usmiljeni Bog, Zadnji sodnik vseh ljudi:

Poznavatelj vseh človeških skrivnosti,

Mi smo čuli pozavne Tvojih angelov,

Slišali udarce vesel zadnjega brodarja,

Vstopili smo v brod, ki vodi čez reko smrti.

Vzdramili so se vsi, ki so spali v dolini Jozafat,

imeli so težak drež zemeljskega spanja,

In njih oči so spoznale Tebe, Gospod Bog Sabaoth.

Veselile so se duše pravičnih in razbile krsto in rakev,

Grešnike pa je prevzela groza in radi bi zbežali pred Tvojim klicem,

Ki je pretresal do mozga vse kosti,

In glej, kakor daleč je segala zemlja, ni bilo nobene prostora, kjer bi se bili skrili,

Pred Teboj, Bog Izraelov! Pred Teboj, Odrešitelj in sodnik,

Ki razdeljuješ luč in večno temo,

Gospod življenja in smrti.

Sveti, večni, vsemogočni in usmiljeni Bog!

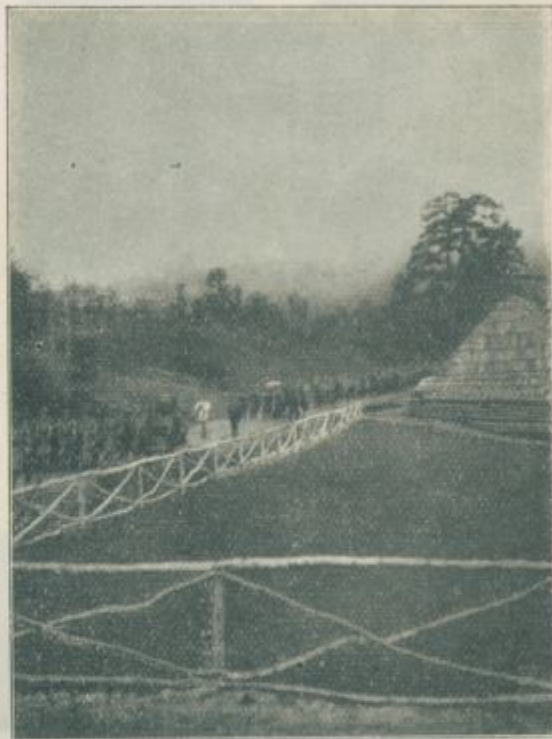
Kam naj bežim pred Tvojim obličjem?

Rdeč kakor kri, neizčrpiliv kakor morje, je moj greh pred Teboj!

Gospod, daj, da se bo razodelo nad Tvojim služabnikom Tvoje neskončno usmiljenje!

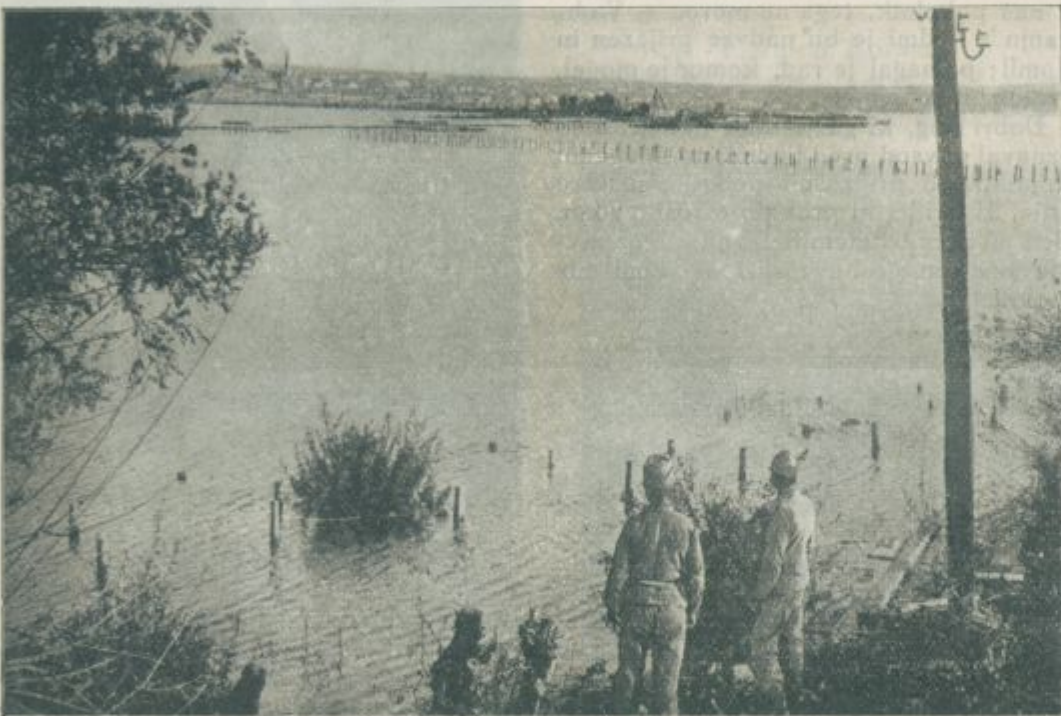
Med petjem so so spokorniki približali Vanni. V luči bakelj so se jim svetili obrazi, polni resnobe, hrepenenja po Bogu, polni svetosti, miru in duševne dozorelosti. Mnogih obrazi so bili ostro nagubani, zgodbe surovosti in sramote so bile na njih zapisane z neizbrisnimi črkami.

Vanno je naenkrat prevzel grozen strah. Sredi med menihi je stopal mož,

Pogreb ob Drini.

(Han Luska, 996 metrov nad morjem.)

Pogled na Belgrad pred napadom na mesto.

ki je magnetično vabil nase njene oči. Kapuca mu je omahnila na hrbet, obraz je oživel v svetlobi. V njegovih upalih, črnoobrobljenih očeh je gorel ogenj neznanjskih bolečin brezdanjega živega kesanja.

In ta mož — Vanna je dobro razločila — je imel obraz njenega moža. Dà, tak je bil Giacomone, ki mu je nekdanj brez vprašanja zaupala svoje življenje. Le da je bil

Kresalo duhov.

Roman iz irskega življenja. Angleški napisal

P. A. Sheehan. — Prevel Davorin Ciuha.

(Dalje.)

»Da, verjel sem. Jaz sam ne vem, kako sem prišel do tega, toda verjel sem in še verjamem, da je dobro mislil in namerjal.«

»Tudi jaz menim.«

»Očetu Cosgroveju ne ugaja.«

»Duhovniki drugovercev ne morejo nikoli prav soditi.«

»Mogoče. Toda, Claire?«

»Da?«

»Bodi pripravljena na presenečenje. Kdaj bo Šekspirjev večer?«

»V četrtek.«

»Katero vlogo imaš ti?«

»Lady Macbeth in Desdemona.«

»In Maxwell bo Macbeth in Otelo.«

»Da, tak je spored.«

»Da je dobro izbran, bi sicer ne mogel trditi,« je dejal gospod Hamerton, ki je spet zašel v svojo staro, zagrizeno črnoglednost in trenutno pozabil skrb radi Maxwella. »Popolnoma pogrešeno izbran. Otelo je čisto nemogoč tepec in Desdemona čisto nemogoča neumna stvarca. Nobena žena na svetu bi se ne pustila umoriti, da bi vsaj ne poizkušala si rešiti življenja. Zakaj niste vzeli dveh največjih Šekspirjevih dram »Lear« in »Timon«? V teh delih je v resnici ujel naravo v zrcalo. Le pazi! Med tremi Learjevimi hčerami sta bili dve hudič. Popolnoma prav! Ko je bil preganjan s trona, in v svoji blaznosti, je imel kralj samo dva prijatelja — norca in blaznika. Spet res! In Timon! Veličastni Timon! »Timon srca plemenitega, ki je počilo sovraštva ognjenega.« Sovraštva ognjenega! Niti polovico dovolj! Nobeno sovraštvo, nobeno zaničevanje, noben stud ni bil dovolj velik za nizkotne prilizovalce

in pijavke, ki so se v njegovi sreči mastili na njegove stroške ter ga zapustili, ko je bil uničen — uničen vsled svoje proklete dobrote. Zastrupil naj bi bil te lumpe pri svoji mizi, da bi bil potem z razjarjenim veseljem opazoval njihov smrtni boj. Vroč vodo na njihove krožnike? Ne, Viljem, to je bilo preslabo od tebe! Strihnini ali ciankali bi bilo boljše. »Sedite! Zdaj ližite, psi!« je najlepša vrsta v celi svetovni literaturi. Ali bi ne bilo mogoče igrati tega dela? Ali bi Maxwell ne mogel predstavljati? V »Timonu« ni ženskih vlog, ali bi Maxwell predstavljal?«

»Prepozno je že,« je dejala. »Pa drugič.«

»Da, če bo kdaj ta drugič.«

On je molčal ter šel zamišljen po knjižnici gorindol. Nato je naenkrat dejal:

»N'importe! Če je lopov, naj dobi svoje plačilo. Vsakemu zločincu vrv! Toda, Claire,« je nadaljeval; pristopivši k nji jo je pogladil po laseh, »pazi se, ali ne? Jaz bi ne mogel prenesti, če bi se zavrnila. Pazi na trdnjavo svojega srca, ali ne? Ženska srca so tako izdajalska.«

Giacopone mlad in lep. Ta mož pa je postaran, bridkosten in poln trpljenja. Ali je bila ta prikazen resnična, ali je bila le slutnja, podoba domišljije? O tem si Vanna ni bila na jasnem. Toda te podobe ni mogla pozabiti. Zdelo se ji je, kakor da je pogledala v daljno, daljno prihodnost, kakor da so nevidne roke odgrnile skrivnostni zastor...

Mimo nje so korakali menihi proti velikemu oltarju, kjer je lučica pričala o pričujočnosti Najsvetejšega; tam so se v vrsti vrgli na tla in roke križema sklenili, kakor molilci stare zaveze. Baklje so ugasnile, petje je utihnilo, bilo je tiho v

Vojni kurat Leopold Turšič.

cerkvi kakor v grobu. Takrat pa se je zazdelo Vanni, da se je dotaknila njene glave nezemeljska večna roka, in da je videla in doživela stvari, ki niso od tega sveta. Dvignila se je in hotela je bežati. Brez glasu pa je obnemogla in padla. Bilo je preveč za Vanno dei Benedetti, zanjo, nežno in razvajeno — nezavest se je polastila njenih čutov. (Dalje.)

■■■■■■■■

»Nikar ne skrbi zame,« je dejala veselo. »Jaz se v Maxwella še nisem tako zagledala, da bi ne mogla iztrgati njegove podobe iz srca, če se izkaže ničvrednega.«

»Dobro povedano,« je dejal gospod Hamberton. »Vsaka deklica bi morala imeti toliko moči, in polovici vsega zla v življenju bi se ljudje izognili. In če bo pa vse prav, če je Maxwell, kakor ti misliš in za kar ga jaz smatram, pravi mož, kaj potem?«

»No, potem ga pošljem k tebi.«

Gospod Hamberton se je nasmehnil in pri odhodu iz sobe mrmral:

»To pa vendar pride preneprizadevano, ta: 'Vprašaj papana'.«

Res, stvar je sicer vzel od šaljive strani, a njegovo srce je bilo težko.

XXIX. Šekspirjev večer.

In če je bil oče Cosgrove med tem časom v težkih skrbih radi usode, ki je grozila Brandon-Hallu in njegovim prebivalcem, ni bil gospod Maxwell, skrivnostno

† Fran Povše.

Dne 4. januarja je umrl nenadoma na cesti, od srčni kapi zadet, Fran Povše. Ž njim je legel v grob eden najboljših naših mož: počten, veren katoličan, zvesto vdan papežu in škofu, navdušen narodnjak, vedno v prvih vrstah v bojih za slovensko domovino, lojalno vdan vseskozi cesarju, zastopnik našega ljudstva v deželni in državni zboru, zgovoren, delaven, skrben, strokovnjak v narodno-gospodarskih stvareh, kmet, kakor je vedno samega sebe s ponosom imenoval, v najlepšem pomenu besede, dober gospodar doma in v javnosti, v družini ljubeč soprog in dober oče, v vsakem oziru lep zgled svoji rodbini in svojemu narodu.

Da je pokojni imel še ono brezobzirno energijo, katere je večkrat nujno potreba v javnem življenju, bi bil on narodu in sebi še mnogo več koristil, a človek s srčno napako, kakor je dolgo vrsto let trpel na njej naš pokojnik, tega ne more. — V obče vanju z ljudmi je bil nadvse priazen in ljudomil; pomagal je rad, komur je mogel, s svetom in dejanjem.

Dobri Bog, ki ga je tako neustrašeno spoznaval povsod pred ljudmi, naj blagemu pokojniku po priprošnji nebeške matere Marije, kateri je bil prav po otroško vdan, podeli po neprestanem delavniku tega življenja onstran groba zasluženi večni mir in pokoj.

R. I. P.!

† Četovodja Milan Roškar.

Milan Roškar, sin državnega in deželnega poslanca J. Roškarija je umrl dne 23. novembra 1915 v bolnici v Celovcu vsled rane z južnega bojišča. — Skoro ne moremo verjeti, da bi bila ta vest resnična. Pokojni Milan je bil zlata duša in mnogo smo pričakovali od nadebudnega mladenciča. Pred par leti je dovršil kmetijsko šolo v Grottenhofu, potem je šel k vojakom, kjer je kot četovodja žrtvoval svojo mlado življenje za domovino v borbi proti Italijanom. — V veliki tuži nas tolaži samo

zavest, da je za svojo junaštvo prejel pri Bogu svojo plačilo.

Pokoj Tvoji zlati duši!

† Florijan Goričnik,

posestnik v Glinjah, sin bivšega župana Valentina Goričnika. Bil je tih in pošten značaj ter jako priden in delaven. Žraven svojega posestva je še opravljal tajništvo pri občini. Dasi je šele prevzel posestvo, ga je domača občina že poklicala v krajni šolski svet, ki ga je izvolil svojim načelnikom. Bil je tudi načelnik, oziroma od-

† Fran Povše.

bornik vseh domačih narodnih društev, in gotovo so ga čakale v občini še velike naloge. Ni pa dal samo cesarju, kar je cesarjevega, ampak tudi Bogu, kar je božjega. Vsako nedeljo si ga slišal pri sv. maši prepevati v čast svojemu Stvarniku. Za

orodje usode — za kar ga je smatral oče Cosgrove — v nič manjših.

Gospod Maxwell je prejel od majorja odgovor na pismo radi Lisheena. Stvar se je dala prav lahko urediti. Polkovnik Bernards je bil nadvse vesel, če se je mogel rešiti tako nadležnega posestva; prodal ga je za tristo funtov. Toda zdaj je vstala za gospoda Maxwella nova težkoča. Kako naj izvede svoj tajni načrt, svojim dobrim znancom domovja ne samo vrniti, temuč ga tudi izpremeniti njim samim in vsej okolici v občudovanje? Družino Mc. Auliffe je nadvse vzljudil in marsikatero noč je prebledel razmišljaje o načrtih, kako bi postavil novo hišo, novo opremo, nove lope, lepe plotove, ograje po najnovejšem vzorcu itd. Mnogokrat si je slikal v duhu presenečenje in začudenje, ki ga bodo občutili ti dobri ljudje, ko bodo pričakovali, da najdejo razrušeno hišo, potlačeno posestvo, prišli iz zapora in uzrli, da so na posestvu in v hiši, ki sta v primeri s stari razmerami naravnost razkošnost. Toda kako naj to napravi? On se ni upal se prikazati v Lisheen. Vest o njegovem, na

videz izdajalskem obnašanju proti družini Mc. Auliffe se je raznesla široko po okolici. In izpostavil bi življenje v nevarnost, če bi se prikazal. Lahko bi sicer pisal svojemu agentu, toda ravno sedaj ni hotel izdati svojega bivališča. Tudi je imel v mislih, da bi govoril z gospodom Hambertonom, a bal se je odkritij. In Claire Moulton je morala postati njegova brez slučajne pomoči, ki bi mu jo nudil njegov stan, če bi izvedela zanj. A čas je naglo brzel; četrto leta, in ljudje bi prišli iz zapora in vsi njegovi gradovi v oblakih bi razpadli v razvaline.

Stari dobri major je brez olepšanja in skoraj brez ovinkov namignil, da Mabel ni srečna. Celó njegove stare, slepe oči so opazile. Mož je tupatam rahlo namignil, izrazil tiho pomilovanje, zapisal tupatam »žalibog«, zapisal »če«, kar je dovolj povedalo. Ali je Maxwell obžaloval svoj korak? Težko. Človeškemu ponosu se včasih dobro zdi, če morajo tisti, ki so človeka zavrgli, obžalovati svoje dejanje. Včasih se je razjezil nad majorjem, nad njegovo hčerko, predvsem pa nad Outramom, ki

domovino se je bojeval v Karpatih. Prizaneslo mu je orožje sovražnika, a ni preostal naprov vojske, umrl je na legarju 30. avgusta v Debrečinu na Ogrskem.

Milan Roškar

ranjen umrl v Celovcu

Florijan Goričnik

umrl v Debrečinu.

† Valentin Sever.

Bival je na Viču pri Ljubljani. K vojakom je odšel 15. februarja 1915; 18. junija je bil ranjen v stegno leve nože.

Božičnica za ranjence v vojaški bolnici v ljubljanskem Marijanišču.

Pisal je 22. junija ženi, da je sicer ranjen, da pa ni nevarno in se ji ni treba razburjati; a 11. julija je umrl. Zapustil je vdovo in tri otroke. Možu časten spomin!

Valentin Sever

ranjen, umrl.

Martin Šbarc

padel na sev. bojišču.

† Martin Šbarc,

puškar iz Borovelj. Padel junaške smrti za cesarja in domovino 19. junija na severnem bojišču. Z njim je izgubila mati — vdova edinega svojega sina, a tudi boroveljski Slovenci bodo jako občutili izgubo tega neustrašnega in odločnega narodnjaka. Vesel družabnik in pevec in poštena duša.

† Anton Abram,

rojen 1. 1894. v duhovniji Orehek pri Cerknem na Goriškem, je bil poklican k vo-

jakom 26. oktobra 1914. Služil je pri poljskem topn. polku št. 8. Bil je nekaj časa na italijanskem bojišču blizu sv. Višarij. Nato je bil odpoklican na severno bojišče.

Anton Abram

umrl v Grodeku.

Matevž Ogris

padel na sev. bojišču.

Od tam je pisal, da upa priti kmalu nazaj. V dno duše pa nas je zbolelo, ko smo dobili žalostno sporočilo, da je umrl v bolnišnici v Grodeku 13. septembra 1915. Bil je miroljuben in pošten mladenič, ter ga je vsakdo, ki ga je poznal, rad imel. —

Od njegovega brata Andreja tudi ni nobenega poročila že petnajst mesecev.

Počivaj mirno, dragi Anton, naj Ti bo lahka zemlja gališka!

Na svidenje nad zvezdami! — kličemo Ti žalujoči ostali, starši in sestra.

† Matevž Ogris,

fužinski delavec iz Borovelj, je padel 19. junija na severnem bojišču. — Slov. kršč. delavsko društvo v Podlublju izgubi z njim zvestega člana, ki nas je mnogokrat zabaval, ko je nastopal na odru v Delavskem Domu.

Da je pa tudi služil zvesto svojemu cesarju, sprčuje pismo, s katerim nas je obvestil njegov predstojnik, praporščak Meininger, ko piše, da je bil jako marljiv, priden in pošten vojak. — Bog mu bodi

ga nikdar ni mogel. »Ta surovež,« je zaškrilpal z zobmi. »Jaz sem vedel, da ji bo počilo srce. Uboga Mab! Kraljica Mab!«

V takem razpoloženju je prejel od Outrama pismo, v katerem je zahteval nazaj talisman — prstan s čudovitim draguljem, ki naj bi bil Maxwellu zastavek in nekakšno plačilo. Outram mu je pisal: Ker Maxwell ni izpolnil svoje obljube, da bo služil leto dni kot hlapec na kmetih, naj mu vrne prstan in prizna, da je bil v svojem donkišotstvu poražen.

Maxwell mu je odgovoril:

Cahercon, dne 30. maja 189—.

Ljubi Outram!

Vaše pismo sem prejel. Mislil sem, da bo major Willoughby tajno držal moj sedanj stan in moj inkognito, če ne pred drugimi, vsaj pred Vami. A zelo verjetno je vsled mnogih skrbi, hišnih in drugih, ki mu grene življenje, za hip pozabil, da mora mojo skrivnost čuvati. Zelo se motite, če mislite, da nisem izpolnil svoje stave. Deloma sem veliko pretrpel, a doživel sem

mного, mnogo odkritij. Smatram se za boljšega človeka, kakor sem bil še v Vaši družbi v Dublinu. Tu sem kot paznik, dasi nisem opustil svojega opravila kot hlapec. V tem stanu sem preživel že pol leta, samo tekom tega časa sem delal v slabših, ubožnejših razmerah. Trpel sem veliko, a mislim, da nisem naredil pogreška. Nadaljeval bom svojo preizkušnjo, ki me vodi v boljše življenje, dokler ne poteče moja doba. In do takrat bom tudi malenkost ohranil, ki ste mi jo dobrohotno blagovolili posoditi. Bogovi naj Vas varujejo.

Vaš vdani

Robert Maxwell.

Pismo je gospoda Outrama zelo vznemirilo. Dasiravno je bil mrzel in brezobčuten, mu je vendar bilo, kakor bi se mreža, ki jo je spletla usoda nad njim, vedno bolj in bolj zategovala. V svojem močnem praznoverju, ki polni take ljudi, je stavil vse svoje upanje na mali prstan in njegov dragulj.

Šekspirjev večer je kmalu prišel. Gospod Maxwell je nekaterim mladim vaškim fantom izročil postranske vloge. Glavni vlogi je pridržal gospodični Moulton in sebi. Na odru nad skladiščem za marmor, ki je bilo izpremenjeno v gledališče z odrom, kulisami in vsemi potrebnimi pripravami, so imeli mnogo vaj. Čim večkrat se je Claire sešla z Maxwellom ob takih priložnostih, tem bolj je bila prepričana o dveh stvareh: da je sin višjega stanu in da je vsestransko izobražen in dalje, da ni samo poštenjak, temuč da ima v svojem značaju posebno nežno potezo — znamenje srčne plemenitosti. Če velja pri plemstvu kot znamenje njegovega stanu veličastna mirnost, je znamenje naravne plemenitosti nežnost in dobrohotnost napram vsakemu človeku, tudi iz najnižjih slojev. Včasih si je Claire mislila: »Mogoče so ga tako izpremenile bridke izkušnje.« A ta misel je še bolj vzbudila kakor pa manjšala zanimanje zanj ter je izpremenila v še globokejšo in nežnejšo občutke.

Gledišče je bilo polno; ljudje so prišli od vseh strani. Težko bi bilo uganiti, kaj

milosten plačnik, našemu narodu pa daj deležen biti s tako drago krvjo pridobljenega sadu te grozne vojne!

Svetovna vojska.

8. jan. Bitka v vzhodni Galiciji je včeraj nanovo vzplapolala. Na Stripi je začel sovražnik z napadi navsezgodaj zjutraj. Nekaj sovražnih oddelkov se je v megli približalo do naših baterij; naši so napadli in so sovražnika vrgli nazaj. Ujeli smo 720 mož. — Na bojišču ob Dnjestrju so bili bolj topničarski boji. — Na besarabski meji je pričel sovražnik okoli poldneva napad s strašnim streljanjem topov. Napadi so bili zopet naperjeni proti Toporovcu in vzhodno od Raranče. Boji so bili izredno srditi. Deli sovražnih oddelkov so ponekod vdrl v naše jarke, pa so bili

od rezerv v borbah moza proti moza zopet iz jarkov pregnani. Ujeli smo 250 mož. — Pri Berestiany smo tudi odbili napade. — Topničarstvo je preprečilo, da se Rusi niso polastili pri Čartorisku pokopališča, ki smo ga jim vzeli. — Pri Tolminu in proti severu je sovražnik deloval živahno s topništvom. Boj je bil za jarek, ki so se ga pred nekaj časom naši polastili. Tudi pri Oslavju in na Doberdobu se vedno vzdržujejo artiljerijski boji. — 8. jan. Izgube sovražnika v novoletnih bojih ob besarabski meji in ob Stripi se zanesljivo cenijo najmanj na 50.000 mož. — Čete generala Koevesa so vrgle Črnogorce pri Mojkovcu na Taraknje, pri Goduzi, severno od Berane, in iz postojank pri Rožaju na pol pota med Pečjo in Plavo. Boji so bili hudi. Naše čete imajo do Berane še 10 km.

9. jan. Pred dvema dnema na celi gališki in bukovinski fronti odbiti sovražnik včeraj ni ponovil napadov. Zdaj dobiva zopet nove čete. — Angleži in Francozi so izpraznili Galipoli. Turki so

zasedli po hudih bojih Sedilbahr in Takeburn in so zaplenili veliko vojnega blaga in živeža, ker sovražnik ni imel časa, blago spraviti na ladje ali pa ga zažgati.

9. jan. Črnogorci so se severovzhodno od Berane zopet postavili v bran. Z naskokom smo vzeli od njih zasedene višine in zaplenili en gorski top. Ob Tari so praske. Ob hercegovinski meji in v ozemlju kotorskega zaliva so pričele naše čete boj proti črnogorskim postojankam. — Z vojsko v zvezi je tudi odstop črnogorskih ministrov pod vodstvom generala Vukotića. Kralj je naročil Lazarju Mijuškoviću,

Vodni ambulančni (premestljivi) mlin v Zvorniku na Drini ob srbski meji.

Slovenec na patrolji, prvi v boju z Lahom.

da mu predloži nove ministre. — Nemci so v bojih pri Hartmansweilerkopfu zopet osvojili važen jarek, ujeli 1083 lovcev in zaplenili pet strojnih pušk.

10. jan. V Črnigori so naši zasedli Biočo in pregnali sovražnika iz vzhodnega obrežja reke Lim. Na južnovzhodni meji črnogorski se boji nadaljujejo.

so pričakovali. Vendar bi se bilo bati, da bi ne prišli v takih trumah, če bi vedeli, da namerja spored samo izobrazbo. Zabava in veselje, Panem et circenses, (kruha in iger) je še danes geslo. Toda nič ni bilo bolj tuje mislim gospoda Maxwella kakor pa zadovoljitev takih zahtev. Postavil si je nalogo, da povzdigne nadarjeno ljudstvo, ki se, žalibog, ne zaveda svojih talentov, in zato ni vedel druge poti, kakor prepustiti, naj vplivajo nanj mojstrska dela velikega dramatika.

Nadvse je bil vesel uspeha svojega povabila. Dolgi prostor je bil pri luči krasen. Okorno tramovje je bilo ozaljšano z bršljanom in srobotjem, ki je ravno ozelelo. Oder je bil preprost, stoli ravnotaki. Posedli so po njih gledalci, polni pričakovanja in, kakor se je pozneje pokazalo, zelo dovtetni. Gospod Hamberton je sedel v sprednji vrsti. Na obrazu in v srcu mu je bila bolj žalost kakor zasmeh; vedel je, da se za igro na odru pripravlja resnična žalostna igra.

Predstavo so otvorili s petjem nekaterih Šekspirjevih pesmi. Nato se je igral

umor iz »Macbeth«. Igralca sta bila tako napravljena, da jih priprosti ljudje niso spoznali, kar je naredilo na gledalce še globlji vtis. Claire bi bilo vsaj kot igralki zelo prijetno pri srcu, če bi bila slišala opombe dovtetnega, lahkega občinstva o svoji vlogi Lady Macbeth. Naravnost čudovito je bilo, kako so kar doživljali dogodke na odru ter spoznali neodločnost šibkega Macbetha in silno moško odločnost njegove žene.

»Ona je pravi hudič,« je šepetal nekdo.

»Ona bi sama storila, če bi ne mislila, da vidi očeta.«

»Ali je ne zavrne?« je vprašal tretji. Macbetha so splošno zaničevali. Že sam morilec je nekaj dovolj hudega, a biti povrh še figovec in celo tak, ki hoče odvaliti krivdo na nedolžne, takemu niso mogli odpustiti.

Pri zadnjem prizoru druge točke v sporedu so bila čustva strašno razburjena, ko so predstavljali umor Desdemone. Brezčutni Otelo, njegovi mrzli, kratki odgovori na krčevite prošnje Desdemone za usmi-

ljenje; ljudje so postali strašno ogorčeni. Zaničevanje, ki so ga čutili proti Otelu, usmiljenje z lepo ženo, izvrstna igra obeh igralcev: vse jih je tako razbesnilo, da so bili vsi iz sebe in pozabili, da je samo igra. Žene so jokale in ječale, otroci vpili groze in strahu. V trenutku, ko je zamorec pritisnil nesrečni ženi na obraz blazino, so se dvignili moške pokoncu, in Otelu bi se bilo godilo slabo, če bi ne bil vstal gospod Hamberton in ne bil pomiril z roko razburjenja in ogorčenja. Sedli so nazaj tresoči se razburjenja. Pomirili so se šele, ko je Otelo zasadi nož sebi v srce, kar je vidno pomirjevalno vplivalo na njihova čustva.

»Ta pa je našel slab konec, pa ga je tudi zaslužil.«

»Kaj mu pomaga kesanje? Take ljudi obide kes, šele ko ne morejo svojega dejanja popraviti.«

»Glej, no, saj so samo igrali.«

»Seveda, ali nisi prej slišal gospoda?«

»Vraga, to pa je bila čudna igra. Ali nisi videl, kako je zadušil ženo in si pritisnil nož v srce?« (Dalje.)

10. jan. Angleška bojna ladja »Edvard VII.« je zadela na mino in se potopila. Na Angleškem je razburjenje proti vladi zaradi poizkusov, uvesti splošno vojaško dolžnost. Zlasti delavci groze s štrajkom.

11. jan. Na francoskem bojišču so odbili Nemci napade pri Massiges. V teh bojih je bilo ujetih 480 Francozov.

12. jan. Tudi včeraj so bili na besarabski meji hudi boji. Petkrat za vrstjo

v Črnigori. Oddelek armade si je osvojil višine zahodno od Budne, drug oddelek 1560 m visoki Babjak južnozahodno od Cetinja. Vzeli so tudi višine pri Orehovcu. Tudi pri Grahovcu so naše čete zmagujoče

Bratianu,

rumunski ministrski predsednik.

Skudulis,

grški ministrski predsednik.

Take Jonescu

rumunski politik v službi Rusije.

Kljub temu pa vlada pričakuje, da bodo ti njeni predlogi sprejeli.

11. jan. Rusi so prodirali proti Teheranu, a so zaradi nastalih uporov v Perziji morali svoj pohod ustaviti. Ruske čete so se umaknile v Urmijo. — Angleži, ki so v Kutelamari obkoljeni, so poskušali prodreti, pa so jih Turki vrgli nazaj. — V Črnem morju je bil artiljerijski boj na velike daljave med ruskimi in turškimi ladjami. Boji pa so bili brezuspešni.

11. jan. Na bojiščih v Galiciji in Bukovini se boji nadaljujejo, a so napadi odbiti. — Na italijanskem bojišču manjši boji. — Naše čete so zasedle Lovčen, 1700 metrov visoko utrdbo nad Kotorjem. Boji so se vršili tri dni. Delovala je najprej težka artiljerija in vojna mornarica, ki je neprestano obstreljevala utrdbe, nato so napadali pešci in kljub vsem strminam premagali sovražnika in zasedli Lovčen. Zaplenili so 26 topov, mnogo streliva, orožja, živil in bleke. Nekaj topov je nepokvarjenih. — Na severovzhodnem črnogorskem bojišču so naši zasedli mesto Berano, ki so se zanj bojevali več tednov. Posrečilo se jim je, da so pogasili ogenj na gorečem mostu čez Limo in vsaj deloma most obvarovali. — Pri Peči smo zopet izkopal 13 srbskih topov.

so Rusi napadli in ponoči šestič, da bi prodrli naše vrste, toda vselej brez uspeha. Vselej se je sovražnik umikal v neredu. Izgube ima sovražnik strašne. Severnomoravski pešpolk 93. se je posebno odlikoval v teh bojih. — Pri Rivi, Bovcu, Tolminu in pred Gorico so artiljerijski boji

in so si po 70urnem boju utrdile v tem kraju svoje postojanke. — Število zaplenjenih topov pri Lovčenu se je zvišalo na 42.

12. jan. Na francoskem bojišču praske na posameznih krajih. — V Lille je sovražnik razstrelil manjšo smodnišnico.

14. jan. Glavno mesto Črnogore, Cetinje, so včeraj naše čete zasedle.

* * *

Dva važna vojna dogodka sta zabeležiti izza zadnjega tedna: odbiti ruski napadi na besarabski in gališki meji in zavzetje Lovčena v Črnigori. —

Več mesecev so se Rusi pripravljali za nove napade. Iz inozemstva so dobili mnogo streliva in orožja, urili so novovpoklicane vojake in zbrali na fronti nove milijonske armade. Najprej so mislili, da prisilijo Rumunijo za vojsko na svoji strani, potem bi bili s četami, zbranimi na jugu, vdarili skozi Rumunijo na Bolgarsko. Ker se jim to ni posrečilo, so porinili vse tukaj zbrane čete na besarabsko mejo, da vpadejo v Bukovino in tako Rumunom pokažejo, da so zmagovalci in da naj se Rumuni zato pridružijo. Kako važno so

presojali te napade, je dokaz temu, da so žrtvovali do 70 tisoč mož, a bistvenega uspeha niso dosegli nobenega. Želja, ki jo je izrazil ruski car, da morajo Rusi do

Grške čete čuvajo glavno пристanišče v Solunu, katerega so pa baje na pritisk entente morale zapustiti.

zopet živahnejši, znamenje, da mislijo Lahi zopet napadati, kar tudi laški listi napovedujejo.

12. jan. Naše čete dobro napredujejo

Predsednik združenih ameriških držav Vilson (X) z nevesto gđc. Galt-ovo na obisku svetovnih iger v Filadelfiji.

pravoslavnega Božiča zasesti Črnovice, se ni izpolnila. Upati je, da bodo naše junaške armade vztrajale ob tej črti in obvarovale obmejne kraje pred rusko silo.

Na črnogorski meji so naše čete prodrle v Lovčen. To je odločilen boj za Črnogorce. Sedaj imajo naše čete odprto pot na Cetinje, glavno mesto črnogorsko, in ker tudi Koeveseva armada zmagoslavno prodira v Črnogoro od severovzhoda, in je zasedla važno križišče v Berani, je pričakovati, da se našim hrabrim četam v prihodnjih tednih posreči zasesti Črnogoro in si s tem odpreti pot v Albanijo. Z zavzetjem Lovčena je Črnagora zadeta v srce, zelo zadeta je pa tudi Italija, ki

zbira vojake v Valoni, ker se bo morala za Albanijo boriti proti Bolgarom in Avstrijem, pa tudi Grki od juga ji ne bodo prijazni. Na Balkanu, zlasti v Albaniji, je pričakovati v doglednem času važnih vojnih dogodkov, ki bodo zaposlili veliko laške armade in s tem bo kolikortoliko razbremenjena fronta ob Soči in na Tirolskem. Gotovo namreč je, da bo Italija branila Valono z vsemi silami.

Italija, kakor je znano, je šele v zadnjem času pristopila dogovoru nam sovražnih držav ter se zavezala, da ne sklene posebnega miru. Prej pa je poskušala skleniti mir z Avstrijo, seveda pod takimi pogoji, da jih je Avstrija brez razgovora morala odkloniti.

Ko pa se je Italija pridružila predlogu skupno sklepanje miru, tedaj pa je zahtevala od zavezniških držav zagotovilo, da se pri sklepanju miru nihče ne dotakne rimskega vprašanja, položaja rimske stolice. Sedanja vojska je namreč pokazala, da ni res, kar so Lahi vedno trdili, da je papež neodvisen in da kot samostojni vladar lahko izvršuje svojo vz-

višeno službo. Papež v sedanjí vojski ne more po poslanikih občevati z osrednjima državama, Lahi so celo odpirali pisma papeževa na Nemško in v Avstrijo. S tem je ovirano papeževo delovanje kot vrhovnega duhovnega vladarja nad katoličani vsega sveta, in vsakdo vidi, da laške garancijske postave, ki zagotavljajo papežu svobodo, nimajo nobene vrednosti, ker jih laška vlada lahko razveljavi, kadar jih noče, kar je med sedanjo vojsko tudi v resnici storila. Ker ima Italija v tem oziru slabo vest, zato je zahtevala kot pogoj, da pristopi sovražnim državam, ki bodo skupno sklepale mir, zagotovilo, da se o vprašanju papeževega položaja ne bo nič govorilo, kadar se bo sklepal mir. Angleži, Francozi in Rusi so temu pritrdili. — Framazoni so zopet dosegli začasen uspeh, papež naj bo še znanprej odvisen od milosti laških ministrov, kljub temu, da mu je uprav od Italijanov na papirju zagotovljena neomejena svoboda. — Od Lahov pač ne moremo drugega pričakovati; verolomni, kakor so izdali zaveznike in se združili s sovražniki, tako in še bolj verolomno postopajo proti papežu, tembolj, ker jim ni všeč, da se papež ne nagne na njihovo stran in da vedno pripravlja pota za mir med krščanskimi narodi, ker prelivanje krvi med brati nasprotuje vsem načelom krščanstva. Upajmo, da papežev glas v tem oziru ne ostane več glas vpijočega v puščavi.

Časnikarjeva legitimacija. Na peron državnega kolodvora stopi časnikar. Pri izhodu ga ustavi vojaški paznik in zahteva, da se izkaže z dovoljenjem za potovanje. Časnikar ni imel nobene legitimacije. — »No, kje imate dovoljenje?« vpraša paznik. — Novinar išče po žepih in izvleče neplačan račun. — »Neplačan račun? Dobro, vi ste časnikar. Zadostuje. Le pojdite!«

Aforizem. Hoditi v kino, se pravi: Bogu čas krasti, denar zapravljati, oči kvariti in hlače trgati.

Pri advokatu. Advokat: Dobro, jaz vas bom zagovarjal pred sodiščem zaradi tatvine. Toda vi mi morate vse po pravici povedati, kako je bilo. — Tat: Vse vam rad povem, samo tega ne, kam sem denar zakopal.

Modrovanje glede oskrbe z živili. Modrijan: Ako imam denar, nimam izkaznice za moko; če imam izkaznico, nimam denarja; kadar imam pa denar in izkaznico, takrat pa ni moke.

Smola v strelnem jarku. »Zakaj je vojak Ivan danes tako žalosten?« — »Kako bi ne bil, siromak ima smolo. Včeraj je dobil za Božič od doma pleče suhega mesa, a ko smo metali ročne granate, se je zmotil in namesto granate vrgel pleče med Lahe.«

Stari penzionist. V gostilni: Čudno, kruh, klobase, porcije, vse je sedaj ob vojski manjše, pa vendar pravijo, da živimo v veliki dobi.

Grško pristanišče Kavala, nasilno zasedeno od čet entente.

Malo potovanje po veliki bojni ladji. Bilo je lepo, jasno jutro, ko me je pripeljal tender med mnogimi torpedovkami in drugimi ladjami do mogočnega velikana, na kojega čelu se je svetil napis: »S. M. S. Prinz Eugen«. Po stopnicah (Fall-Reeptreppe), na katerih se je vse svetilo do najmanjšega vijaka, sem prišel na krov, na katerem bi lahko jedel, tako je bil pomit. Prišel sem na prednji konec ladje na krovu. (Tu je stala straža.) Mogočne verige, debele kot moško stegno, so držale velikansko sidro, ki je počivalo v veliki cevi (Ankerklüse). Pri ceveh pa so stali veliki stroji za dviganje težkih mačkov. Od tu se je videlo velikanskim topovom v 30 cm široko žrelo. Razločno so se videli risi v votlini topa. Topovi so moleli iz velikanskih stolpov, po trije topovi v vsakem stolpu, ki so bili drug nad drugim. Vstop v stolp je iz ladjinega trebuha. Skozi ozko luknjo se izmenjavajo med bojem topničarji v stolpu. Nad temi topovi pa vlada

žrela. Iz baterij pridemo po raznih hodnikih in stopnicah v dno ladje v strojnico. Velikanske turbine sistema Parson s skupno močjo 25.000 konjskih sil stoje v strojnicah. Neznosna vročina žehi iz njih; iz vsake najmanjše luknjice sili para, žvižgajoča v najvišjem tonu, da gre skozi ušesa. Iz strojnice pa se pride v kotlarno. Tu vlada še večja vročina. V velikanske peči nalagajo na pol slečeni črni možje sklad za skladom premoga. Tu so junaki, čeprav se ne udeležujejo naravnost boja, pa se ga vendar nenaravnost. Globoko doli med bučnimi kotli in stroji, se gibljejo te blede in črne postave in ne vedo, kako se vrši boj na ladji. Če pa udari granata ali torpedo v ladjo na občutljivem mestu in da jo potopi, so ti junaki skoraj brez nade na rešitev izgubljeni. Iz kotlarne smo obiskali še prostor, kjer je vdelana lancirna cev za torpede. Tudi tu so junaki, ki, nevedoči za vršenje boja, čakajo samo znamenja na telegrafu, da oddajo smrtonosen strel na sovražnika. S tem je bil naš obhod po ladji končan in šli smo zopet na krov. Globoko smo se oddahnili, ko smo prišli iz temnih, vročih prostorov in nad sabo zagledali jasno nebo in svetlo sonce.

Bosanske vojne znamke.

poveljnikov stolp. Mala vratica, komaj dober meter visoka, vodijo v ta stolpič — glavo ladje. Mala vrata so sicer, a težka — saj so debela 30 cm — da se morajo zapirati z malim ročnim strojem. Tu v stolpu, v katerega je vdelanih samo par ozkih lin, biva poveljnik s svojim štabom med bojem. Tu sem ima napeljane telefonske žice od baterij in strojev. Vprašal sem častnika, ki je razkazoval ladjo, če je varen poveljnik v stolpu. »Je že,« mi je odgovoril častnik, »samo če kaka granata udari ob vrata, jih toliko pokvari, da se ne dajo odpreti, in tako morajo precej časa čakati bivalci, da jih rešijo neljube ječe.« Nad stolpom pa se dviga poveljniški most. Po ozkih, strmih stopnicah se dospe do njega. Istotako je opremljen z telefonom in telegrafom kot stolp. Na mizi je ležala debela knjiga: »Internationales Signalebuch« — signalna knjiga za vse narode. Druga signalna knjiga pa leži dobro shranjena

Mazači v Ameriki. Ako pogledamo ameriške časopise, se moramo čuditi množici inseratov, ki ponujajo raznovrstna čudovita zdravila, zdravljenje v pismih, električne križce, ki vlečejo bolezen nase, in druga čudovišča. Naše začudenje se poveča, če vidimo pri oglasih, ki ponujajo zdravje za dva dolarja v pismenih znamkah, podpis zdravnika. V Evropi ponujajo samo mazači take stvari, resni zdravnik ne bo dal nikdar svojega podpisa za tako reklamo. Resnica je, da ne stori tega tudi v Ameriki pravi zdravnik, ali tam je poleg izkušenih zdravnikov tudi cela vrsta mazačev, ki so si pridobili po ljubi ameriški svobodi naslov zdravnika in pravico izvrševanja tega poklica. Kako se to godi, o tem je poročal ameriški naseljenec Menning v »Naravoznanstvenem tedniku«. V Ameriki je dosti takozvanih »Medical Colleges«. Od tega »Collega« si naročiš lahko knjigo o anatomiji, in knjigo, ki

šam ga, kako mu je prišlo na misel, da bi zdajle začel študirat, in on mi odgovori, da mu ni prejšnji posel donášal dovolj; doktor hoče postati, ker tu se največ zasluži. Šel je v tak zakotni »Colleg« in prinesel je domov debelo knjigo o anatomiji. Vsak večer po večerji se je učil na glas in včasih ga je izpraševala prihodnja gospa doktorica. Tako se je učil v odlični vedoželji poldruge leto, čez dan pa je delal v tovarni, da si je prislužil za življenje. Ko je končal svoje študije, je dobil diplomu, ki ga je stala 15 dolarjev. Zdravnik je bil gotov. Ponosno se je poslovila njegova žena: »Zdaj gremo proti zahodu zdraviti ljudi!« Ta »veliki doktor« pa ni imel nikakega pojma o naravoslovju, kaj še, da bi bil kdaj proučil človeško truplo pri seciranju.

Med drugimi podobnimi slučajji je navedel Menning tudi zakonski par, ki se je pripravljala na tak način celega pol leta za zdravniški stan in ga izvrševal potem brez vsake skrbi. Seveda umrje več ljudi v Ameriki od zdravljenja po teh mazačih, kakor od bolezni. Nekoč je bil Menning pri lekarnarju v Milwaukee. Deklica pride z receptom in lekarnar pokaže Menningu, rekoč: »Za bledico 3 grame mišnice! To umori vsakega konja!« Pozval je telefonično »zdravnika« in ga vprašal. Ta mu odgovori: »Eh, sem se že mogel zmotiti. Premenite recept kakor se vam zdi, potem bo že v redu.« — Taki izborni zdravniki spravijo pogostoma svoje bolnike s premočnim uspalnim sredstvom iz doline solz. Neki mazač je bil kriv, da je oslepel mladenič na obeh očeh, ker ga je zastrupil »zdravnik« pri zdravljenju oči. In to je bil — velik ameriški specialist!

Za ozeblino. Prevri žajbelja na loju, prilij toliko lanenega olja, da se razmaže lahko in precedi, dokler je vroče. S tem maži ozebke; če so prav hudi, pa namaži mazila na platno in naveži. — Nastrži krede, zmoči jo z lanenim oljem in naveži. — Zmešaj 6 žlic kaprnega cveta in 3 žlice žafranove tinkture in utiraj. — Zmešaj 5 gramov solitarjeve kisline in 150 gramov cimetove vode in utiraj. — Zmešaj gram ihtijola, gram resorrina, gram strojarske kisline in 8 gramov prekuhané vode. S tem namaži ozeblino, preden greš spat. — Za trde in tudi za gnojne ozeblino so prav dobra sledeča mazila: Zmešaj 20 gramov lanolina,

Nemška znamka v Belgiji.

Avstrijske znamke v zasedeni Poljski.

Avstrijska vojna znamka I. serije.

v poveljnikovem stanovanju. Iz poveljniškega mosta moli visoki jambor, ki služi kot autena (lovilka) brezžičnemu brzojavu. Na vsaki strani jarbole, ki je seveda iz jekla, stoji mogočen reflektor, ki ga napaja elektrika. Iz poveljniškega mosta sem prišel navzdol v ladjo v stranske baterije, ki so oborožene s 15 cm topovi. Baterije so obdane z mogočnim 20 cm jeklenim oklopom. Šest topov štrli na vsaki strani po morju in pričakuje hrane za svoja

popisuje različna zdravila in njih učinek. Ako hočeš biti še posebno učen, si kupiš še knjigo o patologiji — in dovolj je, ti si učen.

Menning popisuje slučaj, kateremu je bil sam priča: »Ko sem bival v Milwaukee, je stanoval v pritličju moje hiše človek, ki je prišel s kmetov v mesto, da bi se učil medicine. Prej je bil branjevec, prodajal je slanine, stare obleke in marsikaj drugega. Bil je 42 let star, oženjen in oče dveh otrok. Vpra-

2 grama vaseline in 2 grama arničnega olja. — Raztopi v novi lončeni posodi 10 gramov voska in 5 gramov kolofonije na 10 gramov lanenega ali laškega olja. — Zmešaj 10 gramov salicilove kisline in 5 gramov peruvanskega balzama s 15 grami loja. — Raztopi 70 gramov voska, 15 gramov neosoljenega in neopranega surovega masla, prilij mu 18 gramov kakaovega olja in primešaj 3 grame stolčenega galuna. — Ozebljenih rok ne umivaj z milom,

ampak z otrobi mandeljev ali žita, s kuhanim krompirjem ali s prahom črne moke.

Za bolečine zlate žile. Pest lanene moke prevri na žlici svinjske neslane masti; ko se je ohladilo, primešaj rumenjak, namaži na mehko in čisto vato in naveži. — Ako povzroči zlata žila bolečine v zadnjem črevu, zmoči kosček loja v čistemu olju in vtakni v ustje. Zlato žilo je treba redno izpirati. Stari ljudje hvalijo za izpiranje čaj tavžentrožne korenine in par kapelj špirta; pravijo tudi, da odpomore bolečinam, če nosi zlatožilni bolnik tavžentrožno korenino za vratom in si postupa žilo po umivanju s koreninovim prahom. Za hude bolečine si napravi kašo iz štirih pesti drobtin in toliko drobnjaka, kuhaj na mleku, potolci, da bo gladko, primešaj toliko žafrana, da bo rumeno, namaži na platno in

gramov vrelega sladkorja. Ko je vrelo 20 minut, zlij vun in pobarvaj s črešnjevim kisom ali s košeniljo.

Zakon je nekdo primerjal z življenjem v redu in dejal, da so v zakonu zastopani prav različni redovi, in sicer vedno strožji. Ko vstopiš v zakon, je kakor bi prišel k benediktincem starih pravil, kjer se bolj poje in veseli, kjer pravila ne dajo mnogo posla. V tem redu pa zakonski ne ostanejo dolgo, ker imajo eden drugemu mnogo popridigati, grajati, očitati, zato stopijo v red pridigarjev; raznih pridig je

pitanca za 75 vin., cent evropskega boba za 9 rupij in cent ržene moke za 30 rupij. Srečna Afrika! Kdo bi si ne želel tja?

Kurja slepota pri vojaki. Profesor, ki je opazoval pojave kurje slepote pri vojaki v taboriščih, piše o tem v »Münchner medizinische Wochenblätter«. Pri postojanski vojni je polno faktorjev, ki vplivajo na živce, torej tudi na oči, kakor: bdenje, borenje in drugo nočno delo, stradanje, nezadostna hrana, preveliki duševni in telesni napor. Res je vse to, vendar je le malo vojakov, katerim bi povzročila ta dejstva samanasebi kurjo slepoto, kakor menijo nekateri zdravniki. Večina vojakov je imela to bolezen že prej; zavedali so se tega šele, ko so hodili in delali s svojimi jasnovidnimi tovariši, torej ni upravičeno, govoriti o neki vojni kurji slepoti.

Avstrijske vojne
znamke II. serije.

naveži ali se vsedi gori. Treba, da deneš večkrat nov obkladek; tako bo izvlekel bolečine. Dober je tudi obkladek zelenega stolčnega bobobnika. Obkladek na vinskem kisu prevrelega hrastovega listja in stolčnega želoda je pomagal že marsikomu. — Kdor ima zlato žilo, ne sme uživati nič alkoholnega, ne mesnatih in ne jako začinjenih jedi.

Ocvirkova juha. Na vsak krožnik juhe vzemi žlico ocvirkov, seseklaj ocvirke in malo čebule, prepeci v ponvi, postopaj s papriko in s soljo. Ko se je prevrelo, vlij na ocvirke dve žlici smetane in raztepeno jajce in zalij z mesno juho ali z zelenjarno in vlij na opečen ržen kruh.

Gnjatini ostanki s krompirjem. Razsekljaj, kar se drži gnjatine kosti, in ziblji kosček sira. Skuhaj krompir v oblicah, olup ga in zreži, namaži kozo z mastjo, potrosi s sirom in naloži na to vrsto krompirja, na krompir naloži meso, potrosi z čebulo in drobnjakom in sirom, potem naloži zopet krompirja, na vrh vlij par žlic smetane ali masla in peci v pečici 20 minut.

Riževa juha z gobami. 1/8 litra dobro oprane riževega zdroba skuha do mehkega in pretlači skozi cedilko. Pest gob operi in seseklaj, prepeci na surovem maslu, zalij z riževo vodo in kuhaj do mehkega. Malo sesekljane čebule, peteršilja in paradiža pboljša okus.

Pesina juha. Majhne pese operi, skuha in olup, zreži na tenke kolute, napravi blede prežganje, deni peso vanj, zalij z vodo, posoli, popopraj in okisaj. Par kosčkov sladkorja pboljša okus. Juha ne sme biti pregosta; k njej se poda zmečkan nezabeljen krompir.

Najbolj hitro gori, če deneš na papir pest pepela in kaneš nanj petroleja, deneš pod drva in prižgeš. Polivati s petrolejem drva, je nevarno. Kdor že noče drugače, naj polije drva od zgoraj, zapre luknjo in podžge od spodaj.

Omeličina žolica. Mehke omeličine jagode operi in pretlači skozi redko sito in stehtaj. Na 500 gramov vzemi 250 gramov skuhanih in pretlačenih kislih jabolk in stresi oboje v 500

veliko, pa večidel je slovesnost brez blagoslova. Odtod jih vodi pot med bosopete, kjer je žalost, tožba, jok, post njih vsakdanji kruh. Nekateri se izgubijo celo v kak nepotrjen red, recimo med flagelante ali bičarje, kjer so pravila precej glasna in bodeča, ali med kartuzijance, kjer se vedno molči, a pa gredo celo kot puščavniki v samoto, in sicer se loči tu mož v eno puščavo, žena v drugo.

Nova bolezen na Rivijeri. Mnogo zdravnikov je bilo v teku vojske mnenja, da ni vzroka, da bi se razpasle po Evropi inozemske bolezni, bolezni, ki razsajajo večinoma med zamorci po Afriki. Zdaj poročajo, da se je razširila afrikanska bolezen-dremačica po najkrajšem francoskem primorju. Ta bolezen je pravi bič za afrikanske rodove, iztrebila je že vasi docela in celi rodovi so izginili vsled nje. To je bilo prisililo vlade, da so jo preiskovale in uvajale sredstva, da bi ustavili pogubo med črnimi rodovi. Brezvestna uporaba Afrikancev v evropski vojni je zanesla seme te grozne bolezni med Evropejce. Afrikanskim rodovom škoduje evropsko podnebje; kar jih ne pokosi orožje, jih pobere bolezen. Da bi prišli temu v okom, so poslali nove črne čete na Rivijero, kjer naj bi se bile privadile podnebja. In zdaj prihajajo poročila, kakor piše »Magdeburger Zeitung«, da se je razpasla bolezen med francoskimi vojaki in tudi med civilnim kmetskim prebivalstvom. Dremačica se skorajda ne ozdravi. Prenaša in prinese jo neka muha, morebiti tudi mušice, zametek bolezni živi v krvi, povzroči mrzlico, pešanje krvi in možgansko vnetje. Zaspanost, trudnost in slabost so glavni znaki. Človek izhira v par mesecih ali, če je posebno močne nravi, v par letih. Že sluh, da se je razširila ob Rivijeri ta grozna bolezen, bo zadrževal leta in leta tujce, ki so hiteli sicer vsako leto tjakaj in so prinašali deželi bogastvo.

Najvišje cene v nemški Vzhodni Afriki. Kakor je prinesel uradni list za okraj Moši, ki je gosto naseljen z domačini in Evropejci, je določila tam vlada sledeče »najvišje« cene za živila, ki se rabijo najbolj: liter kiooke, to je neke vrste grah, in liter kunda, ki je neke vrste bob, tudi liter riža iz Pazegejskega gorovja, se ne smejo prodajati za več kot 15 vin. Jajce se proda za 3 vin., pišče afrikanskega plemena za 50 vin., liter kuhanega masla za rupijo, cent koroze za 4-5 rupij, 20 litrov evropskega krompirja za 1 rupijo, funt trsnega sladkorja se sme prodati za 24 vin., kilo medu-

Nevarno orožje. Ko je v nekem avstrijskem mestu hodila od hiše do hiše komisija, da bi zaplenila vse orožje, je zaklical pri nekem oknu čevljarski vajenec dotičnim gospodom: »Pridite zagotovo semkaj ter zaplenite jezik in ostre kremplje, ki so najnevarnejše orožje moje gospodinje.«

Ranjeni udi so proti bolečinam in prehlajenju prav posebno občutljivi. Potrebno je torej, da imamo že za pomirjenje zanesljivo, bolečine lajšajoče sredstvo pri hiši. To je zelo lahko mogoče, ker se dobi Fellerjevega preizkušene esence fluída z zn. »Elsa-Fluid« 12 steklenic na vse kraje franko za 6 kron. To dobro domače sredstvo izbornu služi v mnogoštevilnih slučajih proti raznim bolečinam in za nego telesa. Njegov dobrodejni učinek so preizkušali mnogoštevilni zdravniki ter ga javno potrdili. Da se dokazati z nad 100.000 pohvalnimi pismi. »Elsa-Fluid« se naroči pristen le pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 331 (Hrvatska). Kdor trpi na motenju prebave, lahko naroči obenem Fellerjeve prebavo pospešujoče, nalahno odvajajoče rabarbarjeve kroglice z zn. »Elsa-Pillen«. 6 škatlic stane franko le 4 K 40 h, 12 škatlic franko 8 K 40 h. Na zelo dobrem glasu so tudi vsi drugi Elsa-preparati in naj opozorimo tukaj še na izbornu sredstvo proti kurjim očesom: Fellerjev turistovski obliž z zn. »Elsa« v kartonih po 1 K in po 2 K. Hvalijo tudi Fellerjev mentolni klinček proti migreni z zn. »Elsa«, 1 karton 1 krono. (b)

Knjigoveznica Katol. tiskovnega društva v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6

se priporoča za vsakovrstna knjigoveška dela
Krajevni znaki za »Orle«, kokarde in pentlje z napisi za društva se izgotavljajo v najkrajšem času po zmernih cenah.

Katoliška tiskarna II. nadstr.

Črtanje in vezanje vsakovrstnih poslovnih knjig

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna v Ljubljani.
Odgovorni urednik Josip Klovár.